

(ÖSYM)Sözcükte Anlam Çıkmış Sorular-2

1. Kim bilir kaç kere karar verip de başlayamadığım bir işi bu yıl da ertelemek zorunda kaldım. Türkçe Sözlük'ü alıp baştan sona okuma düşüncem yine hayal oldu. Oysa sözcüklerin kuytlara vatmış, öteki yüzleriyle karşılaşmak tadına doyumla bir eğlence olacaktı benim için. **Bu parçadaki altı çizili sözle, sözcüklere yönelik olarak anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) İlk anda akla gelmeyen anlamlarını öğrenmek
- B) Yapısal özelliklerini tanımak
- C) Yenilerini eskilerinden ayırabilmek
- D) Gündelik dilde kullanılanları araştırmak
- E) Yeni bir sözlük oluşturmak

(2011-YGS)

2. Bir sanatçımız şöyle diyor: "Dergiler, edebiyatın yeraltı haritasıdır." Nitekim bu dergilerde ilk ürünleri yayımlanan genç şairlerin çoğu, bir süre sonra çalışmalarını kitaplaştırarak şairliklerinin ilk kilometre taşlarını koyarlar. **Bu parçada geçen "edebiyatın yeraltı haritası olma" sözüyle, dergilerin hangi özelliği belirtilmek istenmiştir?**

- A) Sanatçıları, farklı algılama kalıpları içinde düşündürme
- B) Gizli yeteneklerin gün ışığına çıkmasına olanak sağlama
- C) Yazarları, yeni yazınsal türlere yönlendirme
- D) Şiiri öteki türlerin önüne geçirme
- E) Sanatçıların birbirlerinden yararlanmasına ortam hazırlama

(2011-YGS)

3. Turgut Uyar'ın "Şiir çıkmazda çünkü insan çıkmazda." sözüne katılmadığımı belirtmek isterim. Bu iki durum arasında karşıtlık ilişkisi var bence. Yani insan çıkmazdaysa şiir çıkmazda olamaz. Aksine, şiir çıkmazdan beslenir. Bu, zaman zaman varoluşsal, bireysel çıkmazlar olur; zaman zaman da savaşlar, felaketler gibi toplumsal çıkmazlar... Peki bu hep böyle olmak zorunda mıdır? Tabii ki değildir. Çıkmazlar olmadan da yazılabilir çok iyi şiirler.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada geçen "Şiir çıkmazdan beslenir." sözüne anlamca en yakındır?

- A) Büyük ve eskimeyen şiirler, insanın dış dünyasıyla iç dünyasını kaynaştırarak anlatırlardır.
- B) Şiirin evrenselliği insanın duygu dünyasına odaklanmasına bağlıdır.
- C) Çözumsuz durumlar şiire kaynaklık eder.
- D) Yeni şiir türlerinin oluşturulmasında, yaşananların payı vardır.
- E) İyi şiirler, şairlerinden zengin bir birikim ister.

(2011-YGS)

4. **Aşağıdakilerin hangisinde verilen cümle, ayraç içindeki sözün anlamını içermemektedir?**

- A) Öykünüzdeki bilinmeyenlerden kurtulmak için öyküdeki kadının kim olduğunu, nasıl bir yaşam sürdürdüğünü, ne iş yaptığını görünür kılın, (belirginlik kazandırmak)
- B) Sizin yaptığınız gibi, bir dönemi küçük bir öyküye sığdırmak herkesin üstesinden gelebileceği bir iş değildir, (zorluğu yenmek)
- C) Öykünüzün kahramanı olan kadını, içimizden biri gibi gösterebilmişsiniz, (inandırıcı olmak)
- D) Öykünüzü, yaşamın akışını düşündüren bir doğallıkla yazın, bunu yapabilecek güçlü bir kaleminiz var. (yazarlık yeteneği olmak)
- E) Öykülerinizde ayrıntılardan kaçınmanızı, yalınlığa bağlı kalmanızı çok beğendim; bu, sizin yoğunluğa verdiğiniz önemi gösterir, (çığır açıcı olmak)

(2011-YGS)

5. Şair olarak başarımı — borçluyum çünkü ne kadar çok sözcükten kurtulursam şiire o kadar çok yaklaştığımı düşünürüm hep. **Bu cümlede boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?**

- A) sahip olduklarıma değil, vazgeçtiklerime
- B) aynı metni eklemelerle zenginleştirmeme
- C) aldığım notlardan yararlanmama
- D) hayal gücümün zenginliğine
- E) işlediğim duyguların çeşitliliğine

(2011-YGS)

6. **Aşağıdakilerin hangisinde anlatılanlar ayraç içinde verilenlerle uyumsuzmamaktadır?**

- A) Okurun ilgisini canlı tutacak ilginç her türlü eylem ve durumun olduğu gibi aktarılmadığı, özetlenerek kolayca başkasına anlatılmayacak bir düzen içinde işlendiği öyküler yazmayı denedim, (anlatımda kapalılığı yeğleme)
- B) Öykülerimde birtakım resimler çizmeyi, bu yolla, anlatılanları okurun gözünde canlandırarak görünür kılmayı, okuru bunların içine çekmeyi amaçladım, (betimlemelere yer verme)
- C) Öykülerimi, okurun elinden bırakamayacağı kadar çekici bir biçimde yazmayı, heyecanlandırıcı bir kurgulamaya ağırlık vererek sürükleyici kılmayı amaçladım, (düşünsel bir derinlik kazandırma)
- D) Okurun, belli bir zamana ve yere, gerçek kişilere bağlayamayacağı, kendi düş gücüyle tamamlayıp boyutlandıracağı öyküler yazmayı düşledim, (okuru etkin kılma)
- E) Öykülerimi kurgularken, okurların ayırımına varamayacağı geriye dönüşler yaparak öykünün bütünselliği bozulmadan okunmasını istedim, (durum ve olayları oluş sırasına göre vermeme)

(2011-LYS)

7. Bizde hâlâ halk şiiri geleneğine gereğinden fazla bağlı kalan şairler var. Bu, duyguları devindirici bir tutum değildir. Çünkü o ürünler çağdaş duyarlılığı besleyecek zenginlikler taşımaz, sözü kanatlandırarak olanaklar içermez.

Bu parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisi olamaz?

- A) Yeni imgeler çağrıştırmama
- B) Temaları günlük yaşamla sınırlı tutma
- C) Alışılmış söyleyişlerin dışına çıkamama
- D) Bireysel yaratıcılığı önleme
- E) Belirli biçimler içinde sıkışıp kalma

(2011-LYS)

8. Bilimsel bir yazı, dile getirdiği düşünce ne olursa olsun her türlü duyguyla, duygusallıkla ilgisini kesmiştir. Böylesi yazılarda bilim adamı, kendini mümkün olduğu kadar paranteze almalıdır. Bu yazılar, "Nesneler kendisi konuşuyor." diyenleri haklı çıkarmalıdır. **Bu parçada geçen "kendini paranteze almak" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Anlama çabası içinde olmak
- B) Konu dışına çıkmamak
- C) Farklı görüşlere saygı duymak
- D) Kişisel değerlendirmelerini yansıtmamak
- E) Özgün bir bakış açısına sahip olmak

(2010-YGS)

9. Sanatta ve edebiyatta etkilenme doğaldır. Çünkü sanatçının en önemli özelliği, sürekli arayış içinde olması, kendini yeterli görmemesidir. Nitekim yazar Andre Gide, kendine yettiğini söyleyen sanatçıyı “zekâsına diyet yaptıran insan”a benzeter.

Bu parçada geçen “zekâsına diyet yaptırmak” sözüyle sanatçılara özgü hangi özellik belirtilmek istenmiştir?

- A) Düşünce ve duygu dünyasını besleyerek geliştirmeme
- B) Öz eleştiri yapma alışkanlığı olmama
- C) Görüşlerini başkalarıyla paylaşmak istememe
- D) Başkalarını taklitten kaçınma
- E) Yaratıları üzerinde gerektiği ölçüde çalışmama

(2010-YGS)

10. Kırk yılı aşan yazarlık çabamda ne anlatmak istemiştiniz? Bu kursun bir kütle gibi çökmüştü üstüme. Oysa yaşamım boyunca nice insanlar tanıdım; nice bağlılıklara, vefalara, öfkelere tanık olmuştum. İnsanların iyiliklerini, ihanetlerini görmüştüm. Kalıcı bir sevginin olamayacağını öğrenmiştim. Aşk, kâğıt üzerinde güzeldi; mutlu sonlar, romanlara özgüydü.

Böyle diyen yazar altı çizili sözle aşağıdakilerden hangisini anlatmak istemiştir?

- A) Yazdıklarının anlaşılmasına üzüldüğünü
- B) Soruyu yanıtlamada güçlük çektiğini
- C) Eskiden yazdıklarını artık beğenmediğini
- D) Yaşadıklarını anlatmaktan kaçındığını
- E) Duygu dünyasına sınırlar çizdiğini

(2010-YGS)

11. (I) Kim ne derse desin, eleştirmenler özelde edebiyatın, genelde sanatın üvey evlatlarıdır. (II) İki kere ikinin dört ettiği kadar kesin bir gerçektir bu. (III) Şairler ve yazarlar, onları pek sevmezler, soğuk bir ilişkidir eleştirmenlerle aralarındaki. (IV) Överseniz mesele yok, kupkuru bir teşekkürle yetinir çoğu. (V) Ama beğenmezseniz hemen çıkarırlar acımasız eleştiri oklarını ve saplama başlarlar.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde mecazlı bir söyleyiş yoktur?

- A) I.
- B) II.
- C) III.
- D) IV.
- E) V.

(2010-YGS)

12. Hayatta iki tür insan vardır: Birinci gruptakiler, hayata eldivenle dokunanlar; ikinci gruptakiler, hayata eldivensiz dokunanlar. Hayata eldivenle dokunanların hiç yıpranmamak gibi bir ayrıcalıkları vardır. Eldivensiz dokunmayagörün acır, yanar canınız. Ama her şeyi daha derinliğine duyumsar, daha yoğun yaşarsınız. Sanatçının bunlardan birini seçme lüksü yoktur. O, hayata eldivensiz dokunanlardandır. **Bu parçada geçen “sanatçının hayata eldivensiz dokunması” sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Ümitlendirici ortamlar yaratma
- B) Yaşamdaki güçlükleri doğrudan anlatma
- C) Yaşanılanları bir değerlendirmeden geçirme
- D) Olayları düş gücüyle yeniden yaratma
- E) Yaşama yeni anlamlar yükleme

(2010-LYS)

13. Özellikleri yönünden hiçbir akım içinde yer almayan şairler var. Bunlar, kendi kuşağından olanların yazdıklarına da benzemeyen bir şiir yazıyorlar. Bir kuşak ya da gruba katılmadıkları için şiirlerinin bulutsu bir görünüşü var. Bunları yazanlar, kendilerine özgü bu şiirlerle şiirin bir mozaik olduğunu önümüzdeki birkaç yıl içinde gösterecekler. **Bu parçadaki altı çizili sözlerle anlatılmak istenen aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?**

- A) Özellikleri ve sınırları belirgin olmayan - çeşitlilik içeren
- B) Düş gücüne ağırlık veren - teknik açıdan kusursuz
- C) Duyguları devindiren - sanat değeri taşıyan
- D) Belirli konular üzerine yoğunlaşan - birçok ögesi olan
- E) Kendinden öncekileri yadsıyan - okur duyarlığına seslenen

14. **Aşağıdaki tanımlardan hangisi ayraç içinde verilen kavramla uyumsuzdur?**

- A) Şiirde dizeyi, düz yazıda cümleyi oluşturan sözcüklerin ses özelliklerine göre sıralanışından doğan uyum, (ahenk)
- B) Yazınsal yaratılarda yer alan öğelerin birbirine bağlanıp bütünleşerek oluşturdukları düzen, (biçim)
- C) Bir yapıtta anlatılmak istenen örneklerle yansıma. (ayrıntı)
- D) Sanatçının bir olayı ya da konuyu belli bir yönden ele alıp değerlendirmesi, (bakış açısı)
- E) Yazınsal yaratılarda yansıtılmak istenen daha canlı, etkili, görünür kılmak amacıyla zihinde canlandırılmaya çalışılan görüntü, (imge)

(2009-ÖSS)

	1- A	2- B	3- C	4- E
5 A	6- C	7- B	8- D	9- A
10- B	11- B	12- B	13- A	14- C